

over for USA om, hvordan vi har tænkt os at løse den her konflikt. Der skal vi ind på et meget tidligere tidspunkt, og der kan man så sige, at det jo ikke kun er i forhold til EU og USA, at det gør sig gældende. Det er jo i princippet alle lande i WTO.

Jeg synes også, det er vigtigt i forbindelse med udviklingslandene at sige, at vi må sætte skub på liberaliseringsprocessen for landbrugsvarers vedkommende. Vi er nået et meget lille skridt i den rigtige retning, sådan opfatter jeg i hvert fald »Agenda 2000«-resultatet, og derfor venter der sikkert nogle meget dramatiske og spændende forhandlinger i WTO om en liberalisering på landbrugsområdet, som jeg synes det er meget vigtigt at vi får taget hul på. Vi skal altså videre ad den vej, og vi er ikke kommet langt nok.

Jeg kan også kun opfordre regeringen til at arbejde for en fælles investeringsaftale i WTO.

Jeg tror, jeg vil slutte her med at sige, at CD står bag forslaget til vedtagelse om WTO, og vi kan naturligvis støtte dette forslag.

Elisabeth Arnold (RV):

Ordet frihandel er et plusord. Der er ikke mange, der kan sige, at de er imod frihandel. På den anden side er der jo også mange, der gerne vil have en form for hold på, hvad det egentlig er for kræfter, der styrer den frie handel – frit spil for alt. Al magt til de rå markeds kræfter er der trods alt mange her i Danmark der gerne vil tæmme lidt.

Til det formål er det udmærket at have en organisation som WTO. Den er jo kronen på værket efter mange, mange års diskussioner i verdenssamfundet om at få en mere liberaliseret verdenshandel, at komme mange af toldmurene til livs og samtidig også at få indbragt nogle andre værdier i de regler, der styrer handelen.

Organisationen WTO er fortrinsvis en handelsorganisation. Det er hele tiden vigtigt at huske, at det er handel, det drejer sig om. Men der bør også ske fremskridt inden for andre områder, ligesom vi også inden for EU efterhånden har indført hensyn til miljø, sundhed, forbrugersundhed, arbejdstagerrettigheder, arbejdsmiljø osv. I lighed med ændringerne i EU's ordninger bør også WTO tillægge global bæredygtighed en større vægt.

Forholdet mellem de rige industrilande og udviklingslandene skal også varetages i den kommende forhandlingsrunde. Udviklingslandene skal kunne se, at udviklingen er gunstig

for deres respektive handelsområder, ellers vil WTO ikke opretholde den opbakning, som WTO i øjeblikket besidder.

Diskussionen om dumping af de rige landes produkter, som kan ødelægge grundlaget for ulandenes egen produktion, bør også være et emne på de kommende møder.

Et afgørende punkt i WTO-organisationen er naturligvis tvistbilæggesystemet. Det er ikke så pynteligt, at to af de vigtigste aktører inden for WTO, nemlig USA og EU, i øjeblikket har nogle uafklarede sager, som belaster forholdet. Tvistbilægelse er ganske enkelt en nødvendig ting, hvis der skulle opstå uenighed, og det gør det naturligvis. Det afgørende er selvfølgelig, at alle parter forstår systemet ens. Der synes stadig væk at være en del at arbejde på.

Vi skal også være meget bevidste om, at overtrædelser af afgørelser i tvistbilæggesystemet ikke er med til at gøre det mere troværdigt, at man har dette system. Dermed være ikke sagt, at man ikke skal kæmpe i de verserende sager, hvor man mener, man har en god sag. Der vil jeg selvfølgelig nævne sagen om det amerikanske hormonkød.

Men jeg mener også, vi skal være helt opmærksomme på, at hvis man ikke kan skaffe den dokumentation, som man har arbejdet på, hvis ikke man kan bevise, at den risiko, man tror er til stede, rent faktisk er der, så må man også rette sig efter de regler, der findes i systemet, og sige o.k., så må vi give adgang til dette kød og så blot sørge for, at de forbrugere, som af andre grunde end sundhedsrisikogrunde vil fravælge dette kød, kan blive i stand til at gøre det.

Det synes vi må være den rigtigste løsning. Det er vigtigt, at vi holder fast i, at der skal være dokumentation eller blot en sandsynliggørelse af, at den risiko, man mener der er ved varerne, også skal kunne dokumenteres.

Det kan jo godt være lidt svært at delagtiggøre offentligheden eller få en bred offentlig debat om disse sager. De er jo ret tekniske og synes måske ikke at vedkomme den enkelte borger ret meget. Men vi skal forsøge at åbne beslutningsprocessen, at få diskussionerne ind i de politiske fora, og derfor er vi også meget godt tilfredse med, at der kommer et forsøg på at få parlamentarikerforsamlinger til at deltage i WTO-processerne.

Alternativerne til WTO er anarki, stormagtsvælde, al magt til markeds kræfterne, til de store firmaer. Jeg synes godt, modstanderne af WTO